

**508. plenární zasedání
Evropského hospodářského a sociálního výboru
(Brusel, 27. – 28. 5. 2015)**

Plenární zasedání Evropského hospodářského a sociálního výboru (EHSV) projednalo a přijalo následující pro podnikatele a zaměstnavatele důležitá stanoviska:

- **ECO/376 Dokončit hospodářskou a měnovou unii – politický pilíř**

V souvislosti se zahájením nového funkčního období a se současným negativním hospodářským vývojem v eurozóně pověřila Evropská rada dne 18. prosince 2014 předsedu Komise, aby v úzké spolupráci s předsedou eurosummitu, předsedou Euroskupiny a prezidentem Evropské centrální banky podal Evropské radě nejpozději na jejím zasedání v červnu 2015 zprávu o dalších opatřeních pro posílení hospodářské a měnové unie (HMU) a koordinace hospodářských politik. V této souvislosti mají občané, soukromý sektor i zaměstnanci jednoznačný zájem na fungující HMU, v níž mají své místo při přípravě věrohodných, konkrétních návrhů.

Hlavním cílem stanoviska je proto vysvětlit, že posílení politického pilíře HMU je předpokladem pro budování důvěry, posilování soudržnosti a sounáležitosti, zajištění udržitelného rámce pro správu ekonomických záležitostí, rozvoj konkurenceschopnosti, dosažení růstu a vytváření pracovních míst, hospodářské zabezpečení postavení Evropy ve světě a zajištění evropských hodnot a zásad. Jeho dalším cílem je předložit návrhy na dokončení politického pilíře HMU – např. pokud jde o úlohu a systém hlasování Evropského parlamentu a Rady, o volbu dalších politik a témat, o nichž by se mělo rozhodovat společně, o sdílení suverenity (jak už je tomu v případě měnové politiky a Evropské centrální banky (ECB)), o tvorbu společného rozpočtu eurozóny ve spolupráci s příslušnými správními orgány atd. –, a současně ukázat odpovídající právní nástroje. Vzhledem ke geopolitickým a ekonomickým problémům pouze pevná HMU bude schopna zajistit stabilitu do budoucna.

EHSV je toho názoru, že přetrvávající nerovnováhy a také vytvoření atmosféry důvěry v Evropě si žádají účinnější a demokratičtější správu ekonomických záležitostí, a to zejména v eurozóně.

Souběžně s hospodářskou konvergencí je nutná demokratická legitimita, pevný politický rámec a sdílený pocit „společného osudu“. V této souvislosti lze přijmout konkrétní opatření v rámci stávající Smlouvy a právních předpisů. Ve střednědobém horizontu by revize Smlouvy měla přinést institucionální ustanovení korespondující s nezbytnými požadavky skutečné hospodářské a politické unie. **Již nyní je zřejmé, že stávající systém pravidel, který je základem EU a zejména eurozóny, způsobil nejasnosti právní, institucionální a demokratické. V důsledku toho je třeba změnit metodu – EU si již nemůže uchovat stávající institucionální uspořádání. EHSV proto zastává názor, že prohloubení procesu integrace v eurozóně je nezbytné.**

- **REX/411 Ochrana investorů a urovnávání sporů mezi investorem a státem v obchodních a investičních dohodách EU se třetími zeměmi (stanovisko z vlastní iniciativy)**

Přímé zahraniční investice významným způsobem přispívají k hospodářskému růstu a zahraniční investoři musejí být na celém světě chráněni před přímým vyvlastněním, nesmějí být diskriminováni a musejí požívat stejných práv jako investoři domácí.

Urovnávání sporů mezi investorem a státem je nástrojem mezinárodního práva veřejného, které zahraničním investorům v souladu s ustanoveními mezinárodní dohody o investicích zaručuje právo zahájit proti vládě jiné země řízení o urovnání sporu. Smlouvy byly navrženy

tak, aby pro smluvní strany zavedly v souvislosti se zahraničními investicemi několik základních povinností a poskytly záruku, že vlády budou dodržovat hlavní zásady, jako je:

- povinnost nediskriminace na základě státní příslušnosti a povinnost zajistit spravedlivé a rovné zacházení;
- zákaz přímého nebo nepřímého vyvlastnění bez neprodlené odpovídající náhrady s ochranným účinkem;
- ochrana možnosti převádět kapitál.

V průběhu času bylo při uplatňování mechanismu urovnávání sporů mezi investorem a státem poukázáno na několik případů zneužití, jimiž je nyní třeba se zabývat. Mezi systémové nedostatky, které se objevují při uplatňování mechanismu urovnávání sporů mezi investorem a státem, patří netransparentnost, nedostatek jasných pravidel rozhodčích řízení, neexistence práva na odvolání, diskriminace domácích investorů, kteří nemohou využívat tento systém, obava z ochrany čistě spekulativních investic, které mj. nevytvářejí pracovní místa, a strach ze zneužívání ze strany specializovaných advokátních kanceláří. Nynějším cílem je navrhnout na základě tohoto negativního vnímání alternativní mechanismus řešení sporů v zájmu sladění legitimních požadavků investorů se zájmy zbytku občanské společnosti.

Z konzultace, kterou pořádala Evropská komise, vyplynuly zřetelné rozdíly mezi názory širokých podnikatelských kruhů a názory vyjádřenými v převážné většině odpovědí od zbylé občanské společnosti. Na rozdíl od komplexní dohody o hospodářské a obchodní spolupráci přispěla k větší transparentnosti jednání o Transatlantickém obchodním a investičním partnerství (TTIP) a je významným precedentem, o němž je Výbor pevně přesvědčen, že musí být nyní dodržován při všech budoucích obchodních jednáních.

- **ECO/381 Balíček v oblasti daňové transparentnosti:** návrh směrnice Rady o povinné automatické výměně informací v oblasti daní a o daňové transparentnosti v boji proti daňovým únikům a vyhýbání se daňové povinnosti.

Za účelem lepší správy daní toto sdělení o daňové transparentnosti v boji proti daňovým únikům a vyhýbání se daňové povinnosti představuje balíček daňové transparentnosti zaměřený na nejnaléhavější problémy, jež je v této oblasti třeba řešit. Je to první krok v rámci ambiciózního programu Komise pro boj proti daňovým únikům a vyhýbání se daňové povinnosti na rok 2015. Do léta bude následovat podrobný akční plán pro zdanění právnických osob, v němž Komise představí své názory na spravedlivé a efektivní zdanění právnických osob v EU a navrhne několik způsobů, jak ho dosáhnout, včetně toho, jak podpořit diskuzi v Radě a znovu předložit návrh na společný konsolidovaný základ daně z příjmů právnických osob. Ten by mohl být účinným nástrojem proti vyhýbání se dani z příjmů právnických osob v EU a kromě toho snížit podnikům na vnitřním trhu náklady a administrativní zátěž.

Výbor vítá návrh směrnice předložený Evropskou komisí, který je pokračováním provádění opatření obsažených v akčním plánu pro posílení boje proti daňovým podvodům a únikům. EHSV:

- ✓ souhlasí se zařazením informací o předběžných daňových rozhodnutích a předběžných režimech převodních cen do systému automatické výměny informací, jenž je upraven směrnicí Rady 2011/16/EU. Tyto informace jsou v některých situacích využívány podniky s přeshraniční činností pro budování struktur, jež vedou k oslabování daňové základny v členských státech a k narušení účinnosti vnitřního trhu.
- ✓ je proti vyhýbání se daňovým povinnostem, jež sice není nezákonné, představuje však nemorální praxi.

Informace o předběžných daňových rozhodnutích nebo předběžných režimech převodních cen jsou velmi důležité a mohou pomoci členským státům při odhalování uměle vytvořených transakcí. EHSV doporučuje, aby členské státy usilovaly o co nejsprávnější provedení ustanovení návrhu směrnice.

EHSV vítá návrh Komise na zrušení směrnice Rady 2003/48/ES (směrnice o zdanění příjmů z úspor). Směrnice Rady 2014/107/EU, kterou se mění směrnice 2011/16/EU, zahrnuje všechny finanční produkty, včetně produktů, na něž se vztahuje směrnice o zdanění příjmů z úspor.

- **SOC/518 Podpora tvořivosti, podnikání a mobility ve vzdělávání a odborné přípravě (stanovisko z vlastní iniciativy)**

V prosinci 2014 přijala Rada pod záštitou italského předsednictví závěry o „**podnikavosti ve vzdělávání a odborné přípravě**“ a zahájila veřejnou diskusi na téma „**Ekonomické argumenty pro vzdělávání**“ s cílem přispět k přezkumu strategie Evropa 2020, posílit mobilitu a internacionalizaci v oblasti vzdělávání a zajistit účinnost a účelnost investic do vzdělávání. Otázka podnikavosti v oblasti vzdělávání nyní nabývá rozhodujícího významu s tím, jak se blíží čas hodnocení strategie Evropa 2020.

V rámci své aktivní účasti v debatách týkajících se lisabonské agendy a strategie Evropa 2020, včetně ET 2020, EHSV mnohokrát zdůraznil, že je nezbytné zvýšit kreativitu, inovace včetně podnikavosti a mobilitu na všech úrovních vzdělávání a odborné přípravy. Nedávné iniciativy a programy EU, jako je Erasmus+, Přehodnocení vzdělávání, Akční plán podnikání 2020 a Podnikání 360 s OECD, poukazují na rostoucí povědomí o tom, že je třeba podporovat tvořivost a podnikání v oblasti vzdělávání a odborné přípravy.

EHSV se domnívá, že Evropa se musí zaměřit na podnikatelské vzdělávání a na to, jak podporovat podnikatelské myšlení. EHSV doporučuje, aby se členské státy vrátily ke strategickému rámci evropské spolupráce v oblasti vzdělávání a odborné přípravy (ET 2020), který vychází z Agendy z Osla z roku 2006, a aby vypracovaly vlastní strategie podnikatelského vzdělávání nebo zapracovaly podnikatelské koncepce do svých vnitrostátních strategií celoživotního učení. EHSV požaduje postupný rozvoj klíčových kompetencí, jak je popsáno v doporučeních Evropského parlamentu a Rady z roku 2006, s cílem přispět k lepší přizpůsobivosti, zaměstnatelnosti, sociálnímu začlenění a mobilitě. Podnikatelské vzdělávání je třeba vidět v kontextu celkového společenského prostředí. Podnikatelské dovednosti by měly být součástí všech úrovní vzdělávání a odborné přípravy přiměřeně již od raného věku tak, aby bylo možné je neustále rozvíjet napříč učebními osnovami.

Vysoce kvalitní stáže, praxe, učňovské vzdělávání, duální nebo jiné systémy učení se v praxi, programy pro začínající podniky a podnikatelské inkubátory, dobrovolnictví a sportovní aktivity mohou usnadnit přechod ze školy do zaměstnání nebo k samostatné výdělečné činnosti.

Je zapotřebí výrazně zlepšit postupy uznávání znalostí získaných mimo školu, přičemž studenti, pedagogové a zaměstnavatelé musí být zapojeni do navrhování procesů uznávání.

- **SOC/519 Hlavní směry politik zaměstnanosti**

Hlavní směry politiky zaměstnanosti zahrnují priority, jako je vytváření pracovních míst, nabídka práce a dovedností, zlepšení fungování trhů práce, sociální ochrana a boj proti chudobě. Mají za cíl maximalizovat příznivé vedlejší účinky koordinovaných činností a vhodné celkové kombinace hospodářských politik a zajistit soustavný přínos evropských politik pro cíle strategie Evropa 2020. EHSV bere na vědomí pokrok, jehož Komise v uvedených hlavních směrech dosáhla ve srovnání s pokyny z roku 2010, a konstatuje, že v hlavních směrech by měly být stanoveny kvantifikované cíle v oblasti zaměstnanosti a snižování chudoby, přičemž by měly být doplněny měřitelnými cíli pro zranitelné skupiny. EHSV se dále domnívá, že prioritami v hlavních směrech politik zaměstnanosti musí být pracovní místa v technologických oborech, „zelená“ a „bílá“ pracovní místa, mladí lidé a dlouhodobě nezaměstnaní a uznává, že při vytváření pracovních míst hraje zásadní úlohu stát a veřejné investice. Žádá proto o vynaložení značného objemu veřejných investic

a o inteligentní a ambiciózní politiky zaměstnanosti pro vytváření pracovních míst. EHSV zastává názor, že politika vytváření kvalitních pracovních míst, k níž patří i ambiciózní cíle v oblasti vzdělávání, odborné přípravy a celoživotního učení, významně přispívá k růstu a zvyšování produktivity a vítá opatření k usnadnění tvorby pracovních míst, zejména podporu pro malé a střední podniky a podnikání a propagaci sociální ekonomiky a sociálních inovací, a vyzývá proto EU a členské státy, aby se na ně zaměřily. EHSV souhlasí se zvýšením mobility pracovníků v rámci evropského prostoru, pokud budou splněny následující podmínky: zajištění převoditelnosti nároku na důchod, uznání kvalifikací a zacházení s pracovníky v souladu s pracovními podmínkami platnými v hostitelské zemi.

Vladimíra Drbalová
Mezinárodní vztahy – Evropské záležitosti
Členka EHSV